

ΚΕΙΜΕΝΟ 1 Μάνη

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Το Γύθειο, η Αρεόπολη, το Οίτιλο, ο Κάμπος, ο Κότρωνας και άλλα 270 χωριά και χωριουδάκια αποτελούν τη Μάνη. Έναν από τους πιο ιδιόρρυθμους και γοητευτικούς χώρους της πατρίδας μας.

Οι άνεμοι, που φυσούν σχεδόν ακατάπαυστα, και το βραχώδες έδαφος δεν αφήνουν τίποτα να φυρώσει. Η ανατολική μόνο πλευρά της Μάνης έχει βελανιδιές, ελιές και αμπέλια. Στην υπόλοιπη κυριαρχούν οι φραγκοσυκιές. Η περιχή κατοικείται συνεχώς από τα αρχαία χρόνια. Την εποχή του Βυζαντίου, μαζί με το Μιστρά και τη Μονεμβασιά, αποτελούσαν τα κυριότερα κάστρα. Στον αγώνα του 821 οι Μανιάτες, άρχοντες και λαός, πήραν μέρος δείχνοντας εξαιρετική ανδρεία. Η γλώσσα, η φορεσιά, τα ήθη και τα έθιμα των παλιών Μανιατών περισσότερο συγγένευαν με τα νησιά, και ιδιαίτερα την Κρήτη, και λιγότερο με την υπόλοιπη Πελοπόννησο. Τα σπίτια της Μάνης-οι πύργοι-, όπως ονομάζονται-μοιάζουν με πραγματικ'α φρούρια, καθώς έχουν μικροσκοπικά παράθυρα και πολλές «τουφεκίθρες».

Αυτό ήταν απαραίτητο, επειδή η περιοχή ήταν πολύ εκτεθειμένη σε πειρατικές επιδρομές, αλλά και εξαιτίας των διαφορών που χώριζαν τις οικογένειες μεταξύ τους. Πολλοί οικισμοί της Μάνης έχουν κηρυχθεί «διατηρητέοι» και δεν επιτρέπεται ν'αλλάξει η εξωτερική όψη των σπιτιών. Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα έθιμα του γάμου, της «αδελφοποίησης», της «βεντέτας», της ταφής καθώς και τα μοιρολόγια.

Τα μοιρολόγια ήταν συνήθως στίχοι που σχεδίαζαν οι ίδιες οι γυναίκες της Μάνης οι μοιρολογίστρες-. Ήταν θρήνοι προορισμένοι να παινέσουν τον άνθρωπο που χάθηκε και να παρηγορήσουν τους ζωντανούς.

Η βεντέτα ή «γδικιωμός» ήταν ή έχθρα που χώριζε κάποιες οικογένειες στη Μάνη κι έπαιρνε μύπη πολέμου, συχνά με πολλούς νεκρούς. Κρατούσε χρόνια, κι έφτανε αρκετές φορές να ηθμοούνται οι νεότεροι το λόγο που τους χώριζε από τους «εχθρούς» τους.

Ευγενία Φακίνου Ελληνικό Πανόραμα, εκδ. Κέδρος 1995.

Α-ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ (2,5 μονάδες)

Ποιες πληροφορίες μας δίνει η συγγραφέας, Ευγενία Φακίνου, για τη φύση και την ιστορία της Μάνης?

Β-ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ (2,5 μονάδες).

Το κείμενο που σας έχει δοθεί είναι και περιγραφικό και αφηγηματικό. Σε ποια σημεία του έχουμε αφήγηση και σε ποια περιγραφή? Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

Γ-ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΜΟΡΦΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ-ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ (2,5 μονάδες)

α.-Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι απλές, ποιες επαυξημένες και ποιες ελλειπτικές? Να μετατρέψετε τις απλές προτάσεις σε επαυξημένες:

- 1.-Η ανατολική μόνο πλευρά της Μάνης έχει βελανιδιές, ελιές και αμπέλια.
- 2.-Ήταν θρήνοι.
- 3.-Η βεντέτα χώριζε τις οικογένειες.
- 4.-Οι άνεμοι φυσούν ακατάπαυστα.
- 5.-Οι μοιρολογίστρες σχεδίαζαν τους στίχους.

β.-Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις υπογραμμισμένες λέξεις στις παρακάτω περιόδους:

- 1.-Η βεντέτα ή «γδικιωμός» ήταν η έχθρα που τους χώριζε
- 2.-Τα ήθη και τα έθιμα των παλιών Μανιατών περισσότερο συγγένευαν με την Κρήτη.
- 3.-Η Μάνη είναι ένας από τους πιο ιδιόρρυθμους και γοητευτικούς χώρους της πατρίδας μας.

Δ.ΛΕΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ (2,5 μονάδες)

Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω λέξεις ως παράγωγες ή ως σύνθετες. Στις παράγωγες να καταγράψετε τα προθήματα και τα επισήματα.

Στις σύνθετες να διαχωρίσετε τα συνθετικά τους:

1.Αερόπολη	2.-παράθυρα
3.-γοητευτικός	4.-υπόλοιπη
5.-Πελοπόννησος	

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ε ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ (10 μονάδες) copyright © 2005- 2006

Σε ένα κείμενο δύο (2) σωστά δομημένων παραγράφων να αναπτύξετε το θέμα:

«Χαλκίδα, η πόλη που ζώ »

Στη μία παράγραφο να προσεγγίσετε την πόλη περιγραφικά και στην άλλη, αφηγούμενοι, να καταγράψετε σκέψεις και συναισθήματα.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
copyright © 2005- 2006

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006